

Перед законом

Франц Кафка

Перед Законом стоїть воротар. До цього воротаря підходить один чоловік із села і проситься ввійти до Закону. Але воротар каже, що він йому тепер не може дозволити. Чоловік замислюється і тоді запитує, чи не міг би він, отже, ввійти пізніше.

— Можливо,— каже воротар,— але тепер ні.

Оскільки брама до Закону стоїть відкрита, як завжди, а воротар відходить набік, чоловік нагинається, щоб заглянути через браму всередину. Коли воротар це помічає, то сміється й каже:

— Якщо це тебе так манить, спробуй, не зважаючи на мою заборону ввійти досередини. Але гляди: я могутній. І я тільки найнижчий воротар. Від світлиці до світлиці стоять ще воротарі, один від одного могутніші. Вже погляду третього я не можу витримати.

Таких труднощів чоловік із села не сподівався: адже Закон повинен бути приступний кожному й завжди, думає він, але тепер, коли він докладніше розглядає воротаря в його хутряній кереї, з його великим гострим носом, довгою, тонкою, чорною татарською бородою, він вирішує, що краще подождати, поки не дістане дозволу ввійти. Воротар дає йому ослінчик і каже сісти збоку при дверях. Він сидить там днями й роками. Він багато разів пробує дістати дозвіл і своїми просьбами втомлює воротаря. Воротар часто вчиняє йому маленькі допити, розпитує про його рідний край і ще багато про що, але це безучасні запитання, як їх ото задають великі панове, і на закінчення він каже йому щоразу знов, що ще не може дозволити. Чоловік, який багато чим впорядився для своєї подорожі, вживає все, що тільки може бути цінне, щоб підкупити воротаря. Цей, правда, все приймає, але при тому каже:

— Я беру це тільки для того, щоб ти знав, що не проґавив нічого.

Протягом багатьох років спостерігає чоловік воротаря майже безперервно. Він забуває про інших воротарів, і цей перший видається йому єдиною перепорою, щоб увійти до Закону. Він проклинає нещасний випадок, у перші роки безоглядно й голосно, пізніше ж, коли стає старий, він тільки бурчить собі щось. Він дитиніє, і, оскільки він, довгорічно вивчаючи воротаря, розпізнає навіть бліх у його хутряній кереї, то просить так само й бліх, щоб допомогли йому і переконали воротаря. Нарешті, блиск його очей слабшає, і він знає, чи справді йому стає темно, чи це тільки очі його обманюють. Проте він тепер добре розпізнає в темряві саяво, яке незгасно сяє з дверей Закону. Тепер йому вже не довго жити. Перед смертю він збирає в своїй голові досвід за весь час в одне запитання, яке він досі ще не ставив воротареві. Він киває йому, бо не може вже більше випростати своє задубіле тіло. Воротар повинен низько нахилитись до нього, бо різниця величини змінилась дуже не на користь чоловіка.

— Що бо ти ще хочеш тепер знати? — питає воротар. — Ти ненаситний.

— Усі ж прагнуть до Закону,— каже чоловік,— як же це так, що за багато років

ніхто, крім мене, не жадав дозволу?

Воротар розуміє, що чоловік уже доходить свого кінця, і, щоб досягти ще до його слуху, який зникає, горлає до нього:

— Тут ніхто не може дістати дозволу, бо цей вхід був призначений тільки для тебе. Тепер я йду і зачиню його.